

Nota Reserves en Voorzieningen 2024 - 2027

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Nota Reserves en Voorzieningen 2024 - 2027

Datum: juli 2024
Auteurs: Concerncontrol

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Begrippenkader	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Gemeentewet en het BBV	3
2.2	De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden	4
2.3	Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023 van de GR Veiligheidsregio Hollands Midden	4
3	Bestuurlijke beleidsuitgangspunten	4
3.1	Bestuurlijke beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen	4
4	Risico-inventarisatie en -analyse (in relatie tot de algemene reserve)	6
4.1	Wijze totstandkoming van de risico-inventarisatie en -analyse	6
4.2	Uitkomsten geactualiseerde risico-inventarisatie / risicoprofiel	6
4.3	Beschikbare weerstandscapaciteit	7
4.4	Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit: het weerstandsvermogen	8
5	Voorgestelde wijzigingen in de reserves voor de periode 2024-2027	8
5.1	Wijzigingen in de algemene reserve	8
5.2	Wijzigingen in de bestemmingsreserves	8
6	Samenvatting Reserves 2024-2027	9
7	Voorgestelde wijzigingen in de voorzieningen voor de periode 2024-2027	11
8	Samenvatting Voorzieningen 2024-2027	11

1 Inleiding

1.1 Inleiding

In de 'Gewijzigde Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023' van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden, vast te stellen door het Algemeen Bestuur op 23 mei 2024, is bepaald dat het Dagelijks Bestuur eens in de 4 jaar, gelijk de beleidsplanperiode, een Nota Reserves en Voorzieningen aanbiedt aan het Algemeen Bestuur. Met het vaststellen van deze Nota stelt het Algemeen Bestuur de beleidskaders vast voor de vorming en besteding van reserves en voorzieningen in de betreffende beleidsplanperiode.

1.2 Begrippenkader

Onderstaand wordt het begrippenkader weergegeven. Hierbij wordt met name aangesloten bij definities en begripsomschrijvingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Reserves:

Reserves zijn bestanddelen van het eigen vermogen die in beginsel worden gevormd uit het resultaat van de exploitatie, het saldo van de baten en lasten. Reserves worden onderscheiden naar de algemene reserve en de bestemmingsreserves en kunnen worden ingezet voor verschillende functies: dekking, financiering, buffer en egalisatie.

Het Algemeen Bestuur is bevoegd om reserves in te stellen, om de bestemming van reserves te wijzigen dan wel reserves op te heffen.

Reserves kunnen volgens een vaste periodiciteit worden gevoed of worden ingezet. Bij de begroting en meerjarenraming worden dan planmatig middelen aan een reserve toegevoegd of uit een reserve onttrokken.

Algemene reserve:

De algemene reserve is bedoeld als een buffer voor het opvangen van exploitatietekorten en onvoorziene incidentele risico's (alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie).

De algemene reserve heeft een permanent karakter, de omvang hangt mede af van het benodigde weerstandsvermogen

Bestemmingsreserve:

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Eigen vermogen:

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het gerealiseerde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Risico

Effect van onzekerheid op (het behalen van) doelstellingen.

Risicobeheersing (risicomanagement)

De gecoördineerde activiteiten om een organisatie te sturen en te beheersen met betrekking tot risico's.

Weerstandscapaciteit:

Zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de VRHM beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen vanuit de EU en overheid. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen.

Kosten van groot onderhoud

Zijn kosten voortvloeiend uit (periodieke) werkzaamheden na een langere gebruikperiode om de huidige staat van een actief in stand te houden, die niet als vervanging van belangrijke bestanddelen van het materieel vast actief zijn aan te merken en die niet kwalificeren als frequent voorkomende onderhoudskosten (Raad voor de Jaarverslaggeving).

2 Wettelijk kader

2.1 Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Wetgeving met betrekking tot reserves en voorzieningen is met name vastgelegd in de Gemeentewet en in het BBV.

Gemeentewet

In relatie met reserves en voorzieningen staat het budgetrecht centraal. Artikel 189, lid 1 van de Gemeentewet, luidt als volgt: voor alle taken en activiteiten brengt het Algemeen Bestuur jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt, alsmede de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden. Toelichting: in de Gemeentewet wordt dus bepaald dat het Algemeen Bestuur bepaald welke budgetten er zijn en hoe deze lasten voor deze budgetten worden gedekt. De reserves en voorzieningen zijn een middel deze lasten te dekken.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De belangrijkste wettelijke voorschriften voor reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in het BBV.

2.2 De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)¹

In de (gewijzigde) gemeenschappelijke regeling VRHM (AB 26 juni 2014, Hoofdstuk 15 Financiële bepalingen, Artikel 47 Verordeningen) regelt het Algemeen Bestuur in de financiële verordening de wijze van vorming en besteding alsmede de minimale omvang en de hoogte van de plafonds van de reserves van het openbaar lichaam.

2.3 Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden

In de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023 (AB 14 september 2023) zijn in Artikel 15. Reserves en voorzieningen de bepalingen voor de vorming en besteding van reserves voorzieningen vastgelegd. Deze zijn gebaseerd op de wetgeving met betrekking tot reserves en voorzieningen in de Gemeentewet en in het BBV.

Aanvullend op de bepalingen in het BBV zijn in de Verordening de volgende bepalingen opgenomen.

Met betrekking tot reserves:

- Er vindt geen toerekening van rente over de reserves plaats (rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan).
- Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Met betrekking tot voorzieningen:

- Waardering van arbeidskostengerelateerde verplichtingen op de balans vindt plaats zonder rekening te houden met toekomstige (geraamde) loonontwikkeling.
- Voor de vorderingen op derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.

3 Bestuurlijke beleidsuitgangspunten

3.1 Bestuurlijke beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen zijn twee balansposten die van grote invloed kunnen zijn op de financiële positie en daarmee de financiële kengetallen. Ten aanzien van het beleid in dezen, maar ook betreffende het weerstandsvermogen, worden, naast hetgeen bestuurlijk is vastgesteld in de 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023', onderstaande bestuurlijke uitgangspunten gehanteerd:

1. Uitgangspunt is een **structureel en reëel begrotingsevenwicht**. Structurele lasten worden gedekt worden door structurele baten en geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming zijn volledig en realistisch.
2. Het gaat **niet om het streven het vermogen te doen toenemen**, maar om de beleidsdoelstelling om exploitatietekorten en onvoorziene risico's (alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie) op te kunnen vangen. Daarnaast om bestemmingsreserves te vormen en voor bepaalde bestemmingen te besteden als dekking, ter financiering, als buffer of ter egalisatie. Dit betekent onder andere dat het aantal reserves beperkt blijft tot de hoogstnoodzakelijke. Reserves dienen

¹ Per 2025 worden wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling VRHM aangebracht als gevolg van interne – en externe ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de organisatie van de Veiligheidsregio.

onderbouwd te worden. De doelstelling dient helder te zijn, alsmede de noodzakelijke omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen.

3. De slagvaardigheid van de organisatie is gediend bij het aanhouden van een noodzakelijk geacht eigen weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen dienen dusdanig **robuust** te zijn dat de VRHM over voldoende middelen en mogelijkheden beschikt om onvoorziene risico's te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de beleidsdoelstellingen, de wettelijke taken of dat substantiële financiële tegenvallers dwingen tot compensatie daarvan door deelnemende gemeenten en/of bezuinigen die van invloed zijn op de uitvoering van de beleidsagenda of wettelijke taken van de VRHM.
4. Bovenstaande beleidsuitgangspunten betekenen dat de VRHM als openbaar lichaam beschikt over een **eigen algemene reserve als weerstandsvermogen**, waarbij ook, conform de gemeenschappelijke regeling VRHM, geldt dat de deelnemende gemeenten zich garant stellen voor dekking van eventuele exploitatie- of begrotingstekorten van de VRHM.
5. De **omvang van de algemene reserve** wordt aan het begin van een nieuwe beleidsplanperiode opnieuw vastgesteld op basis van een risico-inventarisatie en -analyse. Deze richt zich op alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Daarnaast wordt jaarlijks, conform het BBV, de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in de begroting en jaarstukken geactualiseerd.

Indien de algemene reserve van de VRHM in een nieuwe beleidsplanperiode hoger moet zijn dan in de voorgaande periode, wordt dit aangevuld vanuit een positief jaarrekeningresultaat of vrijval van bestemmingsreserves.

Indien de algemene reserve van de VRHM in een nieuwe beleidsplanperiode lager kan zijn dan in de voorgaande periode, wordt het surplus in principe gebruikt voor aflossingen van de leningenportefeuille. Tenzij het Algemeen Bestuur in de begroting en jaarstukken anders besluit en het surplus toevoegt aan een of meerdere (nieuwe) bestemmingsreserves.

6. Ten aanzien van de **bestemmingsreserves** geldt dat zij worden ingezet waarvoor zij zijn ingesteld. Er wordt volgens vooraf vastgesteld beleid in gestort dan wel onttrokken. Indien een bestemming voor een deel komt te vervallen, wordt deze in principe in principe gebruikt voor aflossingen van de leningenportefeuille. Tenzij het Algemeen Bestuur in de begroting en jaarstukken anders besluit en het surplus toevoegt aan een of meerdere (nieuwe) bestemmingsreserves.
7. Daarnaast wordt er een **actief beleid** gevoerd omtrent de omvang en noodzaak voor het aanhouden c.q. vormen van nieuwe reserves en voorzieningen. Jaarlijks, bij de vaststelling van het jaarstukken en de begroting, wordt nagegaan of de noodzaak tot het continueren van reserves en voorzieningen nog bestaat.
8. Waardering van arbeidskostengerelateerde verplichtingen op de balans vindt plaats zonder rekening te houden met toekomstige (geraamde) loonontwikkeling (conform Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023).
9. Voor vorderingen op derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd, indien deze zich voordoet, op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen (conform Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023).

10. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, dit geldt ook voor de voorzieningen van de VRHM (hoewel deze, conform BBV, Artikel 63, ook tegen contante waarde kunnen worden gewaardeerd).

4 Risico-inventarisatie en -analyse (in relatie tot de algemene reserve)

De VRHM wenst de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering zoveel als mogelijk beheersbaar te maken. Door inzicht in deze risico's kan de organisatie in staat worden gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodanig dat de huidige risico's en de toekomstige risico's in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

4.1 Wijze totstandkoming van de risico-inventarisatie en -analyse

Om een beeld te vormen van de mate waarin de VRHM de mogelijke risico's inzichtelijk heeft is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Per programmataak (Risico- en Crisisbeheersing, Bevolkingszorg, GHOR, Meldkamer, Brandweezorg en Bedrijfsvoering) is geïnventariseerd of er risico's zijn, waarvoor wel zoveel als mogelijk beheersmaatregelen zijn getroffen, maar die toch bij het manifesteren van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het Directieteam heeft deze risico's in relatie tot de organisatiedoelstellingen beoordeeld en heeft een inschatting gemaakt van kans (de mogelijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet) en impact (het effect dat voortvloeit uit het optreden van een risico).

4.2 Uitkomsten geactualiseerde risico-inventarisatie / risicoprofiel

Uit de risicobeoordeling zijn in totaal 3 (hoofd)risico's in beeld gebracht. Deze risico's worden gezien als een potentieel substantieel financieel risico, mochten deze risico's zich daadwerkelijk voordoen.

1. Meerkosten die samenhangen met de taken van de veiligheidsregio

Het grootschalig en langdurig optreden bij incidenten en de bestrijding van rampen kan, incidenteel, leiden tot meerkosten voor de veiligheidsregio. Meerkosten die niet in de reguliere begroting zijn voorzien.

Kans:	Reëel (50%)
Impact, financieel risico ingeschat op:	€ 0,5 - € 1,0 mln.
Bedrag t.b.v. Weerstandsvermogen:	€ 250.000 - € 500.000

2. Cyber- en digitale verstoringen

Het op tijd beschikbaar hebben van informatie over actuele veiligheidsrisico's en het veiligheidsbeeld is onmisbaar voor het functioneren van de organisatie. Risico's rondom cyber- en digitale verstoringen blijven toenemen en snel veranderen. In de afgelopen 5 jaar is er een toenemende trend in cyberaanvallen en digitale verstoringen in Nederland. Bijvoorbeeld de cyberaanval op de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) in september 2020. Verstoringen aan digitale systemen en informatiebronnen kan leiden tot een ontwrichting van de organisatie. Aanvullende expertise is nodig, de dynamiek is anders in vergelijking met klassieke (niet-digitale) incidenten. Ook met de voorgenomen aanvullende investeringen op gebied van informatieveiligheid blijft het financiële risico verstoring groot.

Kans:	Reëel (50%)
Impact, financieel risico ingeschat op:	€ 0,5 - € 0,75 mln.
Bedrag t.b.v. Weerstandsvermogen:	€ 250.000 - € 375.000

3. Onvoorziene juridische claims (aansprakelijkheidstelling)

De VRHM wordt geconfronteerd met juridische claims van ziekte als gevolg van blootstelling aan asbest (asbestose). De VRHM wordt hierbij aansprakelijk gesteld voor de, als gevolg van deze ziekte, geleden en te lijden materiële en immateriële schade.

Ook heeft in de afgelopen periode het onderwerp psychosociale ondersteuning van het personeel van de veiligheidsregio's veel aandacht gehad. Als arbeidsongeschiktheid wordt gekwalificeerd als in en door de dienst, dan volgen de aanspraken uit de rechtspositie.

Daarnaast heeft Brandweer Hollands Midden in het verleden gebruik gemaakt van PFAS (Per- en poly Fluor Alkyl Stoffen) bevattend blusschuim op oefenplaatsen. Door het gebruik van dit blusschuim kan onbedoeld PFAS in de bodem/het milieu zijn terechtgekomen. De VRHM kan aansprakelijk worden gesteld voor de mogelijke milieuschade die daardoor is ontstaan.

Het risico bestaat dus dat de VRHM ook in de toekomst met onvoorziene juridische claims kan worden geconfronteerd.

Kans:	Reëel (50%)
Impact, financieel risico ingeschat op:	€ 0,25 - € 0,5 mln.
Bedrag t.b.v. Weerstandsvermogen:	€ 125.000 - € 250.000

Om het benodigd weerstandsvermogen te berekenen vermenigvuldigen we de geschatte impact met een percentage volgens onderstaande tabel:

Kans	
Zeër waarschijnlijk	90%
Waarschijnlijk	70%
Reëel (50/50)	50%
Onwaarschijnlijk	30%
Zeër onwaarschijnlijk	10%

4.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen (artikel 11 BBV) is de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover VRHM beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De beschikbare weerstandscapaciteit van VRHM bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin incidenteel af te dekken. Deze bestaat primair uit de algemene reserve. Per 1 januari 2024 bedraagt de algemene reserve € 920.301.

Het Algemeen Bestuur kan besluiten om reserves waaraan zij een bestemming heeft gegeven te wijzigen en te gebruiken als incidentele weerstandscapaciteit.

In de (gewijzigde) gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden (AB 26 juni 2014, Artikel 51 Waarborg / Garantstelling) dragen de deelnemende gemeenten er zorg voor dat de Veiligheidsregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

4.4 Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit: het weerstandsvermogen

Om te bepalen of de *beschikbare* weerstandscapaciteit toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de beschikbare weerstandscapaciteit enerzijds, en anderzijds de financieel gekwantificeerde risico's en de daarvoor *benodigde* weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit. De uitkomst van die berekening vormt het *weerstandsvermogen*:

$$\text{Huidige weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 920.301}{€ 1.125.000} = 0,8$$

De normtabel die NARIS hanteert is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

5 Voorgestelde wijzigingen in de reserves voor de periode 2024-2027

5.1 Verhogen van de algemene reserve (+ € 204.699)

VRHM streeft naar een ratio weerstandsvermogen van 1 of hoger. Voorgesteld wordt om uit de vrijval van onderstaande bestemmingsreserves (€ 161.557) en (gedeeltelijke) bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 (€ 43.142) de algemene reserve te verhogen met € 204.699 tot € 1.125.000 voor de periode 2024-2027 als benodigde (incidenteel) weerstandsvermogen, dus omvang van de algemene reserve. De ratio van de VRHM in de beleidsplanperiode 2024-2027 valt daarmee weer in klasse C (1.0-1.4). Dit duidt op voldoende weerstandsvermogen.

Verhogen van de algemene reserve met € 204.699 tot € 1.125.000.

5.2 Wijzigingen in de bestemmingsreserves

Hieronder volgen de wijzigingen in de bestemmingsreserves:

Opheffen en vrijvallen van de Reserve Multiteam / LCMS (-/- € 36.957)

Oorspronkelijk (2011) ingesteld ter dekking van de migratiekosten van het MultiTeam-systeem naar het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en ter dekking van bijdragen aan incidentele (door)ontwikkelkosten van het LCMS. De huidige kosten van het LCMS worden gedekt uit de daarvoor vastgestelde structurele exploitatiebegroting.

Doorontwikkeling informatiemanagement en technische investeringen in LCMS worden gedekt uit de extra BDuR-gelden.

Vrijvallen van de Reserve Multiteam / LCMS ad € 36.957.

✚ **Opheffen en vrijvallen van de Reserve Reparatie FLO-overgangsrecht 2018 (-/- € 124.600)**

Oorspronkelijk (2019) ingesteld om de jaarlijkse schommelingen op te vangen van het verschil tussen de ontvangsten van gemeenten voor het FLO-overgangsrecht 2018 en de lasten die de VRHM uitbetaalt aan de oud-medewerkers van de gemeente Alphen aan den Rijn en Leiden. Aangezien in de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdragen aan de VRHM de FLO kosten niet meer herleidbaar zijn, er geen verrekening (nacalculatie) van deze kosten meer plaatsvindt, kan deze reserve vrijvallen.

Vrijvallen van de Reserve FLO-overgangsrecht 2018 ad € 124.600.

✚ **Vormen Reserve Wendbare en Weerbare Bedrijfsvoering (+/+ € 676.800)**

In de afgelopen jaren heeft de Veiligheidsregio Hollands Midden invulling gegeven aan haar crisisverantwoordelijkheden tijdens bijvoorbeeld de langdurige corona-, Oekraïne- en migratiecrises. Echter, dit heeft tot gevolg gehad dat de benodigde ontwikkeling van de bedrijfsvoering en besturing onvoldoende aandacht heeft gekregen. Het is van essentieel belang om een robuuste en efficiënte bedrijfsvoering te realiseren om onze taakstellingen op lange termijn te kunnen blijven vervullen.

De VRHM staat voor de grote uitdagingen om haar bedrijfsvoering en besturing op orde te krijgen. Gezien het ontbreken van alternatieve middelen voor deze specifieke uitdaging heeft het Algemeen Bestuur besloten uit het positief rekeningresultaat van 2023 een bestemmingsreserve Wendbare en Weerbare Bedrijfsvoering te vormen. Deze bestemmingsreserve heeft als doel om de uitdagingen rondom het op orde brengen van de bedrijfsvoering, die over een periode van meerdere begrotingsjaren lopen, op te pakken.

Vormen van een Reserve Wendbare en Weerbare Bedrijfsvoering ad € 676.800.

6 Samenvatting Reserves 2024-2027

Voor de periode 2024-2027 kent de VRHM reserves voor:

A. Het opvangen van *algemene* bedrijfsvoeringsrisico's (**bufferfunctie**).

1. Algemene reserve (€ 1.125.000)

De algemene reserve is bedoeld om onverwachte en substantiële kosten op te kunnen vangen die samenhangen met de taken van de veiligheidsregio of niet voorziene tekorten op de reguliere exploitatie. Om zodoende de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen waarborgen en tekorten niet (direct) ten laste van de deelnemende gemeenten te laten komen.

B. Het opvangen van *specifieke* bedrijfsvoeringsrisico's (**bufferfunctie**).

Het betreft reserves met het oog op het voor de deelnemende gemeenten kunnen voorkomen dat specifieke, toekomstige ontwikkelingen binnen en/of buiten de organisatie, die de bedrijfsvoering van de VRHM raken, niet (direct) ten laste komen van de deelnemende gemeenten.

2. Bestemmingsreserve Flankerend beleid (€ 432.149)

Bestemmingsreserve voor het opvangen van financiële negatieve gevolgen van organisatieontwikkelingen voor medewerkers. Voorbeelden zijn bijscholing, herplaatsingen, outplacement, vervroegde uittredingsmogelijkheden of het treffen van stimuleringsmaatregelen bij vertrek (ontslagvergoeding in vaststellingsovereenkomsten).

3. Bestemmingsreserve FLO Gouda (€ 579.401)

Bestemmingsreserve ter egalisatie van de verschillen in de balansposten Financiële vaste activa FLO Gouda en Voorziening FLO Gouda, in het kader van het FLO-overgangsrecht voor de medewerkers in dienst van de gemeente Gouda ten tijde van het instellen van het FLO-overgangsrecht. Deze verschillen kunnen ontstaan door veranderende (fiscale) wet- en regelgeving, stelselwijzigingen of wijzigingen in gehanteerde rekenrentes.

C. Het opvangen van specifieke kosten (**bestedingsfunctie**).

Het betreft dekking voor (toekomstige) specifieke kosten, waarvoor de reserve is ingesteld.

4. Bestemmingsreserve Samenwerken loont (multi) (€ 129.019)

Bestemmingsreserve ter dekking van incidentele kosten voor multi-beleidsvoornemens.

5. Bestemmingsreserve Resterende afschrijvingskosten oude Meldkamer Hollands Midden (€ 1.604.977)

Bestemmingsreserve ter (gedeeltelijke) dekking van de resterende afschrijvingskosten van de oude GMK Hollands Midden. Na desinvestering van de GMK Hollands Midden (d.m.v. verrekening frictiekosten) bleef de VRHM geconfronteerd worden met de afschrijvingskosten van de boekwaarde van de oude Meldkamer Hollands Midden. Deze afschrijvingskosten waren niet voorzien. Besloten werd de reserve Meldkamer Hollands Midden aan te wenden voor compensatie van de resterende afschrijvingskosten van de oude GMK HM door middel van een jaarlijkse onttrekking van € 150.000. Besloten werd de reserve te herbenoemen in de reserve 'Resterende afschrijvingskosten oude Meldkamer Hollands Midden'.

6. Bestemmingsreserve Ontwikkel en Innovatiebudget VRHM (€ 387.231)

Met het ontwikkelbudget kan de VRHM incidentele kosten opvangen in het ontwikkelproces van de organisatie, met het innovatiebudget kan de organisatie werken aan vernieuwing. Het gaat hierbij om het gericht beschikbaar kunnen stellen van middelen voor de doorontwikkeling van de organisatie met het oog op het behalen van structurele kwaliteitsverbeteringen en efficiencywinst, alsmede voor de ontwikkeling van nieuwe (brandweer)concepten met het oog op het behalen van structurele effectiviteitswinst.

7. Reserve Groot Onderhoud Gebouwen (€ 801.561)

In 2023 heeft de VRHM BOEI-inspecties (Brandveiligheid, Onderhoud, Energiezuinigheid en duurzaamheid en Inzicht in wet- en regelgeving) uit laten voeren door een adviesbureau gericht op de gebouwde omgeving, Helix Advies. Vanuit deze BOEI-inspecties wordt in 2024 een Meerjaren Onderhoudsplan opgesteld zodat inzicht wordt verkregen in de noodzakelijke (planmatige) onderhoudsactiviteiten en bijbehorende te verwachten kosten. Op basis van dit inzicht biedt het BBV de mogelijkheid om de kosten van groot onderhoud van gebouwen weer via een voorziening groot onderhoud te egaliseren (artikel 44 lid 1c). Dit zal t.z.t. bestuurlijk ter besluitvorming worden voorgelegd.

8. Bestemmingsreserve Tweede Loopbaanbeleid (€ 179.987)

Sinds 2006 kennen we het tweede loopbaanbeleid voor de beroepsbrandweer, vastgelegd in de rechtspositie (CAR-UWO). Het tweede loopbaanbeleid geldt voor medewerkers die vanaf

1 januari 2006 in een bezwarende functie zijn gaan werken. Uitgangspunt hierbij is dat de medewerker maximaal 20 jaar in de bezwarende functie werkzaam is en gedurende die periode met de werkgever toewerkt naar een tweede loopbaan. Een individueel loopbaanplan vormt hiervoor de basis. Deze bestemmingsreserve is ter (gedeeltelijke) dekking van de geboden (financiële) ondersteuning richting een andere functie.

9. Reserve Wendbare en Weerbare Bedrijfsvoering (€ 676.800)

Deze bestemmingsreserve heeft als doel om de uitdagingen rondom het op orde brengen van de bedrijfsvoering, die over een periode van meerdere begrotingsjaren lopen, op te pakken.

Totaal, begin 2024: € 5.916.125.

7 Voorgestelde wijzigingen in de voorzieningen voor de periode 2024-2027

Hieronder volgen de wijziging in de voorzieningen:

Voorziening Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU) (N.t.b.)

Ingaande 1 januari 2024 is een tijdelijke Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU) overeengekomen. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de ex-medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, dient op 31 december een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de organisatie tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Dat betekent voor alle jaren tot aan de AOW-datum.

Vormen van een Voorziening RVU. Hoogte nader te bepalen op basis van af te sluiten vaststellings-overeenkomsten.

8 Samenvatting Voorzieningen 2024-2027

Voor de periode 2024-2027 kent de VRHM voorzieningen voor:

1. Voorziening Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) Gouda (€ 6.210.556)

In het ontvlechtigingsprotocol d.d. 18 december 2009 zijn afspraken gemaakt voor o.a. de overdracht van het beroepsbrandweerpersoneel. Voor het beroepsbrandweerpersoneel afkomstig van de gemeente Gouda is een afkoopregeling ('clean cut') overeengekomen. Hierdoor ligt de feitelijke verplichting en het financieel risico met betrekking tot het functioneel leeftijdsontslag (FLO) bij de VRHM. Voor de verwachte toekomstige uitgaven is een voorziening gevormd. De omvang van de voorziening wordt jaarlijks herrekend op basis van de toekomstige verplichtingen gebaseerd op de daarvoor geldende regels en voorwaarden van het FLO-overgangsrecht in de CAR(-UWO) Veiligheidsregio's. In de berekening van de totale voorziening wordt geen rekening gehouden met de kans op het vervallen van rechten door natuurlijk verloop en het voortijdig uit dienst treden van het beroepsbrandweerpersoneel. Bij de start van de VRHM is met de gemeente Gouda afgesproken dat de gemeente Gouda jaarlijks een vaste vergoeding betaald voor de FLO-rechten van hun oude medewerkers. Deze vordering wordt verantwoord als 'overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer' onder financiële vaste activa.

2. Voorziening Verlofsparen (€ 1.171.118)

De afspraak over verlofsparen is ingegaan op 1 januari 2022 als gevolg van aanpassing van de CAO 2021-2022; het bovenwettelijke verlof, overwerkvergoeding, gekochte bovenwettelijke uren, verlofuren uit onregelmatig werken en beschikbaarheidsdienst kunnen nu in één keer door medewerkers worden omgezet in spaarverlof.

Commissie BBV: aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Ter nadere duiding:

- a. Voor het *wettelijke verlof* saldo per 31 december wordt geen voorziening getroffen. Doordat dit verlof binnen 2 jaar moet worden opgenomen, zal dit saldo niet bovenmatig zijn en geen spaarsaldo betreffen. Hier is sprake van een verplichting van gelijke omvang.
- b. Voor het *spaarverlof* zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo.
- c. Voor het *bovenwettelijke verlof* waarvan aangetoond kan worden dat dit een gelijke omvang kent en voor zover dat niet het karakter heeft van overmatige verlofsaldi of spaarsaldi mag geen voorziening te worden opgenomen. Voor het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen.

Bovenwettelijke verlof

In 2022 is, bij de overgang van ADP naar AFAS (HRM), besloten de historische verlofsaldi van de kantoormedewerkers en de beroepsmedewerkers onder te brengen in het spaarverlof, omdat de verlofsaldi niet (meer) herleidbaar waren naar ontstaan (o.a. naar wettelijke c.q. bovenwettelijk). Dit betekent dat er binnen de VRHM geen sprake (meer) is van overmatige verlofsaldi ("stuwmeren") bij het bovenwettelijke verlof waarvoor een voorziening moet worden getroffen. Vanaf 2022 wordt het beleid rondom verlof-verjaring en het maximale verlof dat aan het einde van een kalenderjaar mag worden meegenomen naar een volgend jaar (jaargrens-overgangen) uitgevoerd.

Rekenregels spaarverlof

De VRHM sluit zich aan bij de volgende uitgangspunten van de Commissie BBV ('de *Commissie BBV kan zich voorstellen dat*'):

- *de dotatie is de opbouw van het spaarverlof (verplichting voor de organisatie);*
- *de onttrekking is de daadwerkelijke opname van het verlof;*
- *de voorziening wordt niet contant gemaakt en*
- *het tarief is een gemiddelde per functielaag.*

3. Voorziening Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU) (N.t.b.)

Ingaande 1 januari 2024 is een tijdelijke Regeling voor Vervroegd Uittreden (RVU) overeengekomen. Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de ex-medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, dient op 31 december een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de organisatie tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Dat betekent voor alle jaren tot aan de AOW-datum.

Voorwaarden

- Medewerkers die aan de volgende voorwaarden voldoen kunnen op grond van de RVU aanspraak maken op een maandelijkse RVU-uitkering, t.w.:
- de medewerker vóór 1 januari 2029 de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt;
- op het moment van deelname de medewerker minimaal 40 jaren heeft gewerkt bij de overheid (conform ambtsjubileum), waarvan de laatste 10 jaren in dienst van een veiligheidsregio of diens rechtsvoorganger;
- de afspraak over deelname uiterlijk 31 december 2025 is vastgelegd.

Rekenregels RVU

- De financiële verplichting, en daarmee ook de te treffen voorziening, ontstaat op het moment dat een vaststellingsovereenkomst is afgesloten.
- De RVU bestaat uit een maandelijkse uitkering van maximaal 24 maanden, waarbij de uitkering is gemaximeerd op de fiscale drempel.

Totaal, begin 2024: € 7.381.674.